

סיכום עונת 2010/2011

עונת הפרי 2010/2011 הסתיימה , והגיע העת לסכמה. העונה שהסתיימה "הצטיינה" במיעוט הפרי ובסיומה המוקדם מהצפוי כתוצאה ממיעוט הפרי. היבול הכללי עמד על 455 אלף טון בלבד , וזהו היבול הנמוך ביותר שנרשם בענף ההדרים מאז שנות החמישים !

הסיבות למיעוט היבול הן שתיים : פגיעה קשה בפריחה באביב 2010 ע"י עש הפריחה , שעד אז נחשב למזיק לפריחת הלימונים בלבד , ועשה "הסבה" לזנים נוספים , ו- 3 ימי סופת הרוחות בסוף דצמבר , שהסבו נזקים קשים לזני סוף העונה.

למרות יבול נמוך בכ - 100 אלף טון מהמצופה , היו בעונה שהסתיימה גם נקודות חיוביות , שאפשרו למגדלים לצלוח את הקושי בחוסר הפרי , אמנה אותן בהמשך.

היבול הכללי התפלג לשלשת יעדי הפרי כדלקמן :

יצוא – 155 אלף טון
שוק מקומי – 160 אלף טון
תעשייה – 140 אלף טון.

שוק מקומי

כמויות הפרי הנמוכות יחסית אפשרו ויסות אספקת התוצרת לשוק , כך שרמת המחירים לאורך כל העונה הייתה טובה מאוד וההכנסות ממכירת הפרי בשוק המקומי , בכל הזנים , היו גבוהות בכ 15%-20% מהעונה הקודמת , בהחלט פיצוי נאות על המחסור בכמות.

יצוא

למרות היבול הנמוך , היצוא ירד "רק" ב - 14% לעומת העונה הקודמת , והסתכם ב 155 אלף טון. למרות שזו עונת היבול הנמוכה ביותר ב -60 השנים האחרונות , מבחינת כמויות יצוא , היו שנים גרועות מזו באמצע שנות ה - 90 , כאשר היצוא היה מתחת ל 150 אלף טון.

טבלה 1 – השוואת כמויות היצוא ב-5 העונות האחרונות

משפחה	2006/7	2007/8	2008/9	2009/10	2010/11	שינוי-09/10 10/11
תפוזים	35,180	30,396	26,997	21,658	12,468	- 42.5%
אשכוליות	82,130	81,110	85,180	84,314	82,651	- 2.0%
קליפים	51,641	50,112	54,695	67,984	56,072	-17.5%
לימונים	2,316	4,024	1,988	1,877	501	- 73.3%
אחרים	5,957	6,417	4,716	3,206	3,016	- 6.0%
סה"כ	177,224	172,059	173,576	179,039	154,708	-13.6%

מנתוני היצוא, אנו רואים ירידה חדה בכל משפחות פרי ההדר, כאשר הירידה הבולטת ביותר היא בקבוצת התפוזים, שם "כיכב" השמוטי עם ירידה של 50% ביצוא לעומת שנה שעברה – 8,700 טון בלבד מזן זה יוצאו בעונת 2010/11.

באשכוליות היתה הירידה המתונה ביותר, כאשר גידול של 5% ביצוא האשכוליות האדומות פיצה על הירידה הגדולה ביצוא האשכולית הלבנה והפומלית.

במקרה של האשכוליות ניתן לומר כי הירידה ביבול נובעת מעקירות נרחבות בשנה האחרונה של אשכוליות לבנות ופומלית.

גם בקליפים היתה ירידה ביצוא, כאשר הזנים הבולטים שירדו היו טופז, מינאולה ונובה. בזן אור נרשמה עליה של 20% לעומת אשתקד, אך זו נחמה פורתא שכן היתה ציפייה לעליה של 40% בשל שטחים נוספים שנכנסו לניבה.

גם ביצוא ניתן לציין הכנסות גבוהות משנה שעברה למרות ששערי המטבע לא שיחקו לטובתנו. למעט האשכולית האדומה – כל הזנים הביאו הכנסה בשקלים בשער המשק - גבוהה משמעותית מאשתקד.

עוד ניתן לציין את תהליך הגידול בכמויות היצוא לשווקים הרחוקים – סין, קוריאה, ארה"ב.

חשוב מאוד, במיוחד על רקע מיעוט הפרי, כי שווקים אלו ייבנו לעתיד, כי בשוק הקרוב

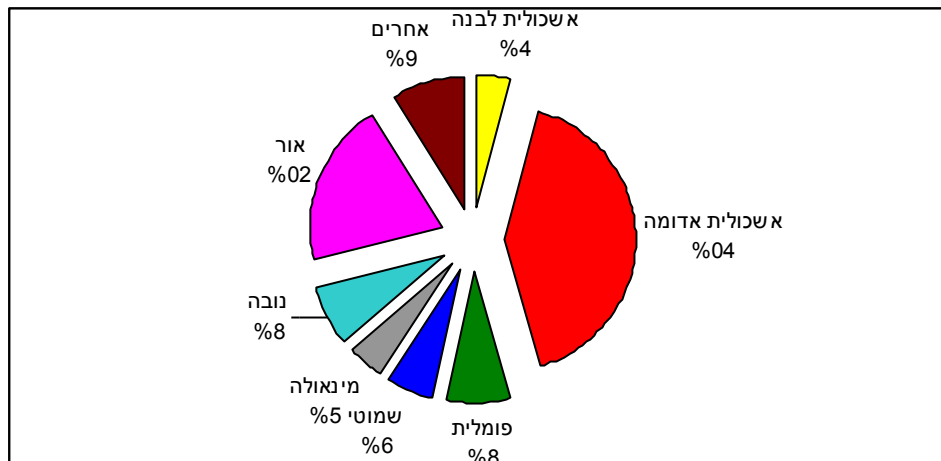
(אירופה, רוסיה) התחרות תלך ותחריף. אנו מקווים כי עם קבלת האישורים מיפן נוכל להתחיל לשווק

"אור" לשוק זה כבר בעונה הקרובה, וכן אנו ממתינים לאישור ליצוא אשכוליות אדומות לקוריאה, גם

כן בעונה הקרובה. יצוא גדל והולך ליעדים אלו יוריד את הלחץ על היעדים הקרובים ויאפשר גם יצוא

גדול יותר בכמויות וגם מחירים נאים.

איור 1 - התפלגות היצוא בעונת 2010/11 לפי זנים

איור 1 מציג את התפלגות היצוא לפי זנים, ונראה בבירור כי למעשה היצוא נשען היום על יצוא האשכולית האדומה והאור, שביחד מרכיבים 60% מהיצוא הישראלי.

חלפו ימי הזוהר של יצוא השמוטי והאשכולית הלבנה, והציפייה היא שהזן אור ימשיך במגמת הגידול ביצוא, ויביא הכנסות יפות למגדלים, דבר שימשוך את כל הענף קדימה.

אני צופה כי בתוך 3 שנים נגיע ליצוא של מעל 200 אלף טון, כאשר 100 אלף טון יהיו מהזן אור.

תעשייה

תעשיית המיץ ספגה את הירידה הדרמטית ביותר מהמחסור בפרי.

למרות מחירים גבוהים בכ 40% במחירי פרי לתעשייה, רב הפרי הלך לשווקים הטרניים, שם ההכנסות למגדל גבוהות יותר.

טבלה 2 מראה את הירידה הנמשכת והולכת בכמויות הפרי לתעשייה, 23% ירידה לעומת אשתקד

ויותר מ 50% לעומת עונת 2006/7.

המצב החדש יחייב את יצרני המיץ להיערך מחדש למצב שבו בעתיד הקרוב הם יעמדו מול מחסור גדול בחומרי גלם מקומיים.

טבלה 2 – השוואת כמויות הפרי לתעשייה ב – 5 העונות האחרונות

שינוי 09/10- 10/11	2010/11	2009/10	2008/9	2007/8	2006/7	משפחה
-46.2%	24,634	45,772	53,500	42,121	83,750	תפוזים
- 17.6%	88,182	107,076	141,674	144,241	156,750	אשכוליות
-7.7%	27,090	29,355	28,136	25,735	42,500	קליפים ואחרים
-23.2%	139,906	182,203	223,310	212,097	283,000	סה"כ

סיכום

העונה שהסתיימה היתה גרועה מבחינת כמויות הפרי אך טובה מבחינת ההכנסות. ניתן לומר כי ההכנסות הטובות פיצו על הכמויות החסרות. למגדל באשר הוא, זה הרע במיעוטו, אך השאיפה היא שיתקיים שילוב שבו תהיה עונה עם תוצרת רבה וגם הכנסה גבוהה לכל יחידת תוצרת. לפחות לגבי החלק הראשון (יבול טוב) יש סיכוי רב בעונה הבאה עלינו לטובה, ויש לקוות שגם החלק השני יתממש.